

Autor nie ponosi odpowiedzialności za błędne zastosowanie niniejszej porady. Ma ona charakter czysto abstrakcyjny i teoretyczny. Przed jej zastosowaniem skonsultuj się z adwokatem lub innym kwalifikowanym prawnikiem.

Zatrzymany w postępowaniu karnym

O ile świadek jest osobą, która dowiedziała się o swej roli z wyprzedzeniem i ma czas na przemyślenie swojego podejścia do tego obowiązku, to zatrzymany już tego komfortu nie posiada. Pozbawienie wolności jest nagłe, niespodziewane i trzeba naprędce improwizować podejście do zagadnienia. Poniższy tekst tą improwizację ma ułatwić.

1.Sprawdź kto Cię zatrzymał.

Omawiane zatrzymanie policyjne – zwane równolegle detencją, pozbawieniem wolności - należy odróżnić od innych stanów, do których poniższe reguły zastosowania mieć nie będą.

2.Bądź poinformowany

Na podstawie art.244 par.2 kpk „ *Zatrzymanego należy natychmiast poinformować o przyczynach zatrzymania i o przysługujących mu prawach, w tym o prawie do skorzystania z pomocy adwokata (...)*”

Jakkolwiek ustawa deklaruje << natychmiast >>, to w praktyce pomiędzy zatrzymaniem, a ową informacją może minąć czas. Zwłaszcza, gdy popyt zatrzymanych, przewyższa podaż funkcjonariuszy.

Organ ma **dwa** obowiązki informacyjne wobec Ciebie - podać: - przyczyny zatrzymania – czyli z jakiego powodu/dlaczego/jakie naruszenie prawa stanowi przyczynek interwencji, - przysługujące Ci prawa (o tym szerzej dalej).

3.Rozważ przysługujące prawa.

W/w obowiązek informacyjny (prawa) wobec detencjonowanego obejmuje prawo do:

- skorzystania z pomocy adwokata
- złożenia zażalenia na zatrzymanie do sądu
- otrzymania protokołu zatrzymania
- zawiadomienia osoby najbliższej

Zostaną one omówione w dalszej części tekstu.

4.Nie oświadczaj się

Na podstawie art.244 par.2 kpk „ *Zatrzymanego należy (...) wysłuchać (...)*„ Opcją oferowaną w/w przepisem jest złożenie przez Ciebie oświadczenia (nie mylić z zeznaniami,bo te składa świadek, ani z wyjaśnieniami,bo te składa podejrzany/oskarżony/skazany).

Składanie oświadczeń – czyli tłumaczenie jaki był Twym zdaniem przebieg zdarzenia,co tu robisz etc - jest złym rozwiązaniem.

Ilustrując to przykładem – można twierdzić, iż każdemu przysługuje prawo wypić dziennie dwa litry wódki. Tylko po co z tego prawa korzystać ?

Cokolwiek bowiem powiesz,może to być użyte przeciw Tobie - a dowodem zapis w protokole oraz ewentualne przesłuchanie policjanta. Nie licz także na cud, iż po << oświadczeniu się >> funkcjonariusz dozna iluminacji i Cię puści.

Także tłumaczenia w rodzaju << prawda się obroni >>,<< nie mam nic do ukrycia >> bywają nader często epitafium wyroków skazujących.

Nawet gdy policjant jest naddociekliwy, czy w jakikolwiek sposób próbuje wygenerować Twe stanowiska, deklarowanie się jest niewskazane.

Obowiązek oświadczeń nie istnieje, a z milczenia nie można wywodzić okoliczności obciążających,ani karać. Do wypowiedzenia się będzie jeszcze wiele okazji i lepsze audytorium. A Ty przygotowany.Teraz nie jesteś.

5.Pilnuj protokołu

Zgodnie z art.244 par.3 kpk „ *Z zatrzymania sporządza się protokół (...)* „ Przepis nie reguluje kiedy ma to być uczynione. Stąd pomiędzy zatrzymaniem,a sporządzeniem może upłynąć czas.

Protokół to jedna,dwustronna kartka papieru (wzór poniżej).

Załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2007 r. (poz.)

Załącznik nr 1

WZÓR

ZAPOZNAŁEM SIĘ

PROTOKÓŁ ZATRZYMANIA OSOBY

(nazwa i numer rejestru albo znak sprawy)

(nazwa jednostki SG prowadzącej sprawę)

(imię i nazwisko osoby zatrzymanej)

Czas zatrzymania osoby:

g	g	m	m
---	---	---	---

d	d	m	m	r	r	r	r
---	---	---	---	---	---	---	---

Miejsce zatrzymania

(miejsce czynności - adres lub inne określenie miejsca zatrzymania albo nazwa jednostki SG)

Zatrzymania dokonał

(wpisać imię i nazwisko)

Z

(nazwa jednostki SG)

Miejsce i czas sporządzenia protokołu

(miejsce czynności - adres lub inne określenie miejsca zatrzymania albo nazwa jednostki SG) g g m m d d m m r r r r

Osoby uczestniczące w czynności

(charakter obecności, np. protokolant, tłumacz, inny)

Na podstawie:

- art. 75 § 2, 244 § 1, 247 § 1, 285 § 2 * Kodeksu postępowania karnego
- art. 45 § 1, 52* Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia
- art. 11 ust. 1 pkt 5a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2005 r., Nr 234, poz. 1997 z późn. zm.)
- art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694 i z 2007 r. Nr 120, poz. 818)
- art. 40 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1695 i z 2007 r. Nr 120, poz. 818)
-

zatrzymał

(imię i nazwisko)

(nazwisko rodowe)

s./c.

(nazwisko rodowe matki)

ur.

W

zam. w

(adres)

zajęcie

(rodzaj wykonywanej pracy, uczeń, student, emeryt, bezrobotny, itp.)

obywatelstwo

Tożsamość zatrzymanego(ej) ustalono na podstawie

(nazwa, seria, data wydania, nr dokumentu tożsamości oraz nazwa

organu wydającego, ewentualnie braku dokumentu tożsamości)

numer PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Rysopis

(wpisać cechy rysopisu zatrzymanego w razie niemożności ustalenia jego tożsamości)

Przyczyna(y) zatrzymania

(szczegółowo opisać przyczynę zatrzymania, w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa lub

wykroczenia dokładnie określić i podać kwalifikację prawną, szczególnie wskazać na czym polega stworzenie w sposób oczywisty bezpośredniego

zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia).

Oświadczenie zatrzymanego

Zostałem(am) pouczony(a) o przysługującym mi na mocy art. 244 § 2, 245, 246 § 1 i 2, 612 § 2 Kodeksu postępowania karnego, art. 46 § 1, 3, 4 art. 47 § 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia oraz art. 11 ust. 2a ustawy o Straży Granicznej * prawie: wnieśienia do Sądu w terminie 7 dni zażalenia, w którym mogę się domagać zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości zatrzymania, żądania powiadomienia o zatrzymaniu osoby najbliższej, pracodawcy, szkoły, lub uczelni, kontaktu z adwokatem / radcą prawnym * i bezpośredniej z nim rozmowy w obecności funkcjonariusza SG, nawiązania kontaktu z urzędem konsularnym lub przedstawicielstwem dyplomatycznym oraz o prawie złożenia zażalenia do prokuratora właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia czynności na sposób przeprowadzenia zatrzymania.

.....
(podpis zatrzymanego (ej))

Po pouczeniu zatrzymany (a) oświadczył (a) co następuje:

Oświadczenie osoby w związku z zatrzymaniem

Oświadczenia zatrzymanego (ej) o stanie zdrowia, z uwzględnieniem opisu i przyczyn ewentualnych obrażeń

Zatrzymany(a) był(a) nie był(a) badany(a) przez lekarza

Omówienie skreśleń oraz poprawek i uzupełnień poczynionych w protokole

Zgłoszone przez osoby uczestniczące w czynności zarzuty, co do treści protokołu oraz oświadczenie prowadzącego czynność

Do protokołu załączono

(liczba i rodzaj załączników)

Czynność zakończono

--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

g g m m d d m m r r r r

Protokół osobiście odczytałem / odczytano mi*

.....
(podpis funkcjonariusza SG)

.....
(podpis zatrzymanego(ej))

Kopię niniejszego protokołu otrzymałem(am)

.....
(podpis osób uczestniczących w czynności)

.....
(podpis zatrzymanego(ej))

Zgodnie z art. 244 § 4 kpk o zatrzymaniu osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa zawiadomiono

Prokuratora w

--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 telefonicznie, drogą teleinformatyczną

g g m m d d m m r r r r

.....
(podpis funkcjonariusza SG)

Zatrzymanego(a)

zwolmiono / przekazano do dyspozycji Sądu/innego organu* w

--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

g g m m d d m m r r r r

.....
(pozycja książki kontroli osób zatrzymanych)

.....
(podpis funkcjonariusza SG)**

* niepotrzebne skreślić

**w przypadku zatrzymania w jednostce Policji podpis policjanta

postawić znak x w odpowiedniej kratce albo postawić znak x w odpowiedniej kratce i uzupełnić treść

Ów dokument powinien – zgodnie z w/w przepisem – zawierać: „ (...) imię, nazwisko i funkcję dokonującego tej czynności, [mł.aspirant Jan Sprytula] imię i nazwisko osoby zatrzymanej [Andrzej Cwaniacki], [wysoki blondyn o niebieskich oczach, ubrany w dżinsy, tatuaż z Misiem Uszatkiem na prawym policzku] , oraz dzień, godzinę, miejsce i przyczynę zatrzymania [27 sierpnia 2012r..godzina 12:12, rozdawał ulotki] z podaniem o jakie przestępstwo się ją podejrzewa [przestępstwo nawoływania do nienawiści do Kananejczyków].

Dalszym elementem protokołu jest: „ (...) zaznaczyć udzielenie mu informacji o przysługujących prawach (...) Prawa te enumeruje pkt 3.

Na koniec zostaniesz poproszony o podpisanie tego dokumentu. Nie jest to obowiązek, a odmowa nie rodzi żadnych konsekwencji. Natomiast cokolwiek podpiszesz, najpierw uważnie sprawdź.

W tym aspekcie sprawdź, czy zapisano to co podałeś policjantowi. W razie jakichkolwiek nieścisłości, zażądaj korekty. Nader doniosła jest zwłaszcza godzina, co do minuty zatrzymania, i to ona powinna figurować, a nie moment sporządzenia.

W razie różnicy zdań zażądaj wprowadzenia Twojej wersji, przynajmniej jako alternatywnej, informując, że w przeciwnym wypadku odmówisz podpisania. O innych elementach protokołu dalej.

6.Skorzystaj z pomocy adwokata

Wedle art.245 par.1 kpk „ Zatrzymanemu na jego żądanie należy niezwłocznie umożliwić nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z adwokatem, a także bezpośrednia z nim rozmowę.;zatrzymujący może zastrzec, że będzie przy niej obecny”.

O tym prawie organ ma obowiązek Cię poinformować, Szczęśliwie przysługuje ono detencjowanemu, nawet gdyby go nie poinformowano. Należy zaznaczyć, iż adwokat nie przysługuje każdemu, ale tylko temu, który tego zażąda. Stąd chęć kontaktu z adwokatem, musi być inicjatywą zatrzymanego i tylko jego.

Absolutnie zaznacz w protokole zatrzymania, że chcesz z tego prawa skorzystać.

Przepis deklaruje niezwłoczność kontaktu, tyle że w realiach sprawy może upłynąć sporo czasu. Jeśli zaś detencja została dokonana poza godzinami pracy (np. w nocy), to następuje naturalne wydłużenie tego okresu.

<< Nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z adwokatem >>. W tym wypadku chodzi o zasygnalizowanie adwokatowi w telegraficznym skrócie, kim jesteś, gdzie jesteś i jakiej pomocy oczekujesz. Można to porównać do zamówienia karetki, gdzie dyżurny leczyć pacjenta nie będzie, a tylko odbierze dane, gdzie karetkę skierować. A owa << dostępna forma >> to nawet telefon.

<< także bezpośrednio z nim rozmowę >>

Bezpośrednia rozmowa, a więc rozmowa vis a vis (osobista), jest czym innym i niezależnym niż w/w << kontakt >>. Teoretycznie powinna polegać na szczerej i otwartej wymianie zdań, na przedstawieniu prawnikowi zagadnienia, jakie przywiodło do spotkania, tak jak choroba przywiodła pacjenta do szpitala. No ale....jest tutaj zgrzyt.

<> Ta obecność funkcjonariusza to zło konieczne, na które nic się nie poradzi. Stąd odbywając rozmowę zachowuj się powściągliwie, ogranicz się do ogólników. Przysłuchujący się rozmowie – w ramach nadgorliwości zawodowej – może wykorzystać informacje, docierając do dowodów. W tym ujęciu raczej odpowiadaj na pytania adwokata, niż opowiadaj sam. A gdyby odpowiedź była – z uwagi na obecność policjanta – niepotrzebna, to zasygnalizuj to swemu reprezentantowi.

7. Bądź asertywny

Organ ma obowiązek umożliwić Ci kontakt z adwokatem ale to zatrzymany powinien go wskazać. Idealną jest sytuacja w której znasz adwokata i pamiętasz jego telefon.

Co jednak zrobić gdy nie znasz nikogo ? Zażądaj książki telefonicznej, albo podobnego opracowania. Okręgowe rady adwokackie publikują spisy adwokatów (broszury) które niejednokrotnie docierają na komendy/komisariat. Innym rozwiązaniem jest umożliwienie Ci w obecności funkcjonariusza, wyszukanie takich spisów – zwłaszcza prowadzonych przez palestrę - w sieci.

Pomocnym mogą być także dyżury adwokackie w trybie przyspieszonym. Co prawda tryb przyspieszony generalnie umarł, ale dyżurni adwokaci są nadal wyznaczani. Nawet jeśli funkcjonariusz nie wie kto pełni ten dyżur w danym momencie, to może powziąć tą wiadomość z prokuratury, sądu, czy z okręgowej rady adwokackiej. Gdyby i to nie dało rezultatu – niekonwencjonalnie - poproś policjanta, aby Ci kogoś wskazał. Na co dzień mają oni kontakt z prawnikami i rozeznanie co do właściwej osoby.

A co gdy dostęp jest utrudniany? Odmów podpisania protokołu zatrzymania, względnie zawrzyj w nim oświadczenie << odmówiono kontaktu z adwokatem >>. Aż tyle i tylko tyle.

8. Zażal zatrzymanie do Sądu Rejonowego

O tym prawie powinien zostać poinformowany - stosowna adnotacja zawarta jest w protokole zatrzymania. Rzeczony dokument jest formularzem, w który wpisuje się zmienne dane.

Zmienne, natomiast pouczenie o zażaleniu jest elementem stałym.

Zażalenie można złożyć natychmiast – do protokołu zatrzymania - względnie później w terminie do 7 dni. Nawet jeśli oświadczysz, że nie składasz

zażalenia, to zawsze zdanie można zmienić. Inaczej ujmując, rezygnując pierwotnie z zażalenia, nie rezygnujesz zeń dożywotnio.

Na wniesienie zażalenia do Sądu Rejonowego masz do 7 dni, przy czym dzień detencji to dzień zero. (np. zatrzymano we wtorek, to wtorek za tydzień jest ostatnim dniem na zażalenie).

Dlatego z opisywanego prawa lepiej korzystać - im prędzej to nastąpi, tym szybciej i więcej osób dowie się o Twojej sytuacji.

Wystarczy, że w protokole zatrzymania, względnie innym piśmie użyta zostanie formuła w rodzaju: << składam zażalenie na zatrzymanie mnie w dniu.....i wnoszę o jego rozpoznanie przez sąd >>.

9. Rozważ zażalenie zatrzymania do Prokuratury Rejonowej

Na podstawie art.15 ust.7 ustawy o policji „ *Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust.1 [czyli zatrzymania – przyp.MP] przysługuje zażalenie do miejscowo właściwego prokuratora* „

Nie każdy o tym pamięta (na to pouczenie nie licz) atoli na zatrzymanie przysługuje Ci drugie zażalenie. Drugie, a więc równoległe i niezależne od poprzedniego (rzadkość w polskim prawie), do Prokuratury Rejonowej. Także i w tym przypadku termin wynosi do 7 dni z analogicznymi wymogami. Teoretycznie można wnieść obydwa zażalenia lub (wedle wyboru) tylko jedno.

10. Żądaj kontaktu z najbliższymi.

Od momentu pozbawienia wolności ważnym jest poinformowanie o tym świata zewnętrznego. Jeśli masz przy sobie telefon komórkowy (nie został zabrany), to zadzwoń lub SMS-uj, sygnalizując najbliższym swoją sytuację. W szczególności podaj **gdzie** nastąpiło zatrzymanie (adres, lokalizacja), **kiedy** (godzina) **dokąd** (komenda/komisariat/prokuratura-która) jesteś transportowany, oraz **kto** (nazwisko, nr służbowy, ranga, jednostka) przeprowadził detencję.

Zgodnie z art.41 ust.2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „ (...) *O pozbawieniu wolności powiadamia się niezwłocznie rodzinę lub osobę wskazaną przez pozbawionego wolności* „

Wedle art.245 par.2 kpk w zw. z art.261 par.1 kpk o zatrzymaniu organ detencyjny jest obowiązany - na żądanie zatrzymanego - zawiadomić osobę najbliższą dla zatrzymanego.

Zawiadomienie odbywa się **na Twoje żądanie**, a nie z inicjatywy funkcjonariusza.

Prawo to nie polega na ukrytym wydzwanianiu – wcześniej opisanym - lecz **zażądaniu aby uczyniła to policja**. Technicznie zatrzymany żąda, a funkcjonariusz dzwoni, przekazując wskazanej osobie krótką wiadomość o detencji. Nie jest to więc narzędzie to samodzielnego/osobistego zadzwonienia przez Ciebie. **Absolutnie zaznacz w protokole zatrzymania, że chcesz z tego prawa skorzystać, podając kto ma być poinformowany oraz nr telefonu.**

11. Zasygnalizuj stan zdrowia.

Jeżeli Twój stan zdrowia tego wymaga – niezależnie, czy przyczyna tkwi w zatrzymaniu, czy wcześniej - **zaznacz to w protokole**. Tym bardziej, jeśli pobierasz leki, fakt ten również należy alertować (chyba, że chcesz umrzeć/zachorować). Zmusza to funkcjonariusza do odwiezienia Cię do lekarza/pogotowia. Czas detencji płynie i nie pozwala na prowadzenie czynności dowodowych z zatrzymanym.

12. Unikaj czynności para/pozaprocesowych

W każdym postępowaniu kwestią kluczową jest zdobycie informacji oraz przekucie ich na dowody.

Każdy dowód jest informacją, ale nie

każda informacja może być dowodem. O ile masz **obowiązek** uczestniczyć w **czynnościach procesowych**, to w **czynnościach nieprocesowych obowiązku nie masz**.

Jaka jest różnica – jak je rozpoznać? Czynności procesowe są protokołowane, a te drugie rejestrowane (zwykle) nie są. W razie wątpliwości spytaj w jakim charakterze odbywana jest rozmowa i czy jest protokołowana.

Bezwzględnie należy unikać sytuacji, w których funkcjonariusze prowadzi z Tobą - niezależnie od deklarowanej przyczyny - rozmowę nieformalną/nieprotokołowaną na jakikolwiek wrażliwy temat. Czy to zatrzymania, czy innej potencjalnie kryminalnej kwestii. Takie wypowiedzi, to udzielanie informacji, a informacja – zgodnie z tym co w/w - może być przekuta na dowody.

Jeśli więc różnymi subtelnymi sposobami jesteś inspirowany do takiej rozmowy, użyj krótkiej formuły, powtarzając ją w razie potrzeby niczym zdartą płytę << Nie chcę rozmawiać >>. I nie daj się subtelnościami wciągnąć do gry. W filmie << Gry wojenne >> komputer dochodzi do wniosku << Wygrywa ten, kto nie gra >>. Warto o tym pamiętać.

13.Unikaj czynności procesowych

W zależności od rozwoju Twego statusu procesowego może pojawi się obowiązek uczestniczenia w określonych czynnościach dowodowych (nie mylić z para/procesowymi opisanymi wcześniej). Temu przeciwdziałać co do zasady nie można, choć pojawia się kwestia << jak głęboko >> masz obowiązek w nich uczestniczyć.

Omówienie tego zagadnienia przekracza ramy tematu. Warto jednak wskazać, iż jakimś remedium może być (nie musi) żądanie uczestnictwa adwokata.

14.Zabierz protokół

Niezależnie od pilnowania protokołu – jego poprawności i części składowych - należy go zabrać.

Dokument ten będzie stanowił punkt startowy (<< pole position >>) dla ewentualnych czynności jakie podejmiesz w sprawie. Obrazowi ujmując jest tym, czym karta choroby dla lekarza.

15.Zachowaj szacunek wobec policji.

Cokolwiek się dzieje lub wydarzyło zachowaj spokój - funkcjonariusz mógł się pomylić (też się mylisz).

A więc nie rozdrażniaj sytuacji podnoszeniem głosu, krzykiem, czy powoływaniem się na wpływy. Rada milczenia, o której była mowa wcześniej, to także unikanie gróźb, czy wulgaryzmów. Nigdy nie pomogą, a mogą zaognić sytuację (i tak trudną).

I niech Cię ręka Boska broni, przed jakąkolwiek formą << bezpośredniej >> utarczki. Takie zachowanie generuje jeszcze jedną sprawę - zamiast lub obok dotychczasowej. Reasumując, unikaj wszelkich konfrontacyjnych zachowań.

Pytania i odpowiedzi (FAQ)

1.Jakie są różnice pomiędzy zażaleniami Prokuratura vs Sąd.

Przedmiotem badania zażalenia sądowego jest - art.246 par.1 kpk
- *zasadność, legalność oraz prawidłowość* zatrzymania.

Natomiast przedmiotem badania zażalenia prokuratorskiego jest - art.15 ust.7 ustawy o policji
- *sposób* przeprowadzenia zatrzymania.

Prokurator – przynajmniej teoretycznie – *zasadności i legalności* zatrzymania badać nie będzie.

2.Jaki sąd jest właściwy do rozpoznania zażalenia ?

Sąd Rejonowy – art.246 par.1 kpk - (nigdy okręgowy/apelacyjny/Najwyższy) miejsca zatrzymania lub prowadzenia postępowania.

3.Co się stanie,gdy źle oznaczę sąd/prokuraturę ?

Nic!

Automatycznie trafi do właściwego/ej.

4.Jak wnosi się zażalenie ?

Do protokołu zatrzymania,albo odrębnym pismem procesowym. Zażalenie wnosi się do organu kontrolującego (sąd/prokuratura), ale zawsze za pośrednictwem policji - jednostki,która dokonała zatrzymania.

5.Czy w zażaleniu opisywać wady/mankamenty czynności ?

Nie!

Sens nierozwodzenia się w zażaleniu wynika z kilku przyczyn. Po pierwsze,prawidłowe sporządzenie odwołania jest rzeczą niełatwą, dostępną specjalistom. (Fakt,że czterdzieści milionów Polaków włada językiem polskim, nie zrodził drugiego Pana Tadeusza).

Po drugie nie należy być adwokatem własnej sprawy. Piszący te słowa ma niski wynik spraw własnych, na szczęście znacznie lepszy cudzych.

Adwokat,który reprezentuje sam siebie ma głupiego klienta. Jak więc opisać,gdy nieadwokat reprezentuje sam siebie ? Niestety,cała masa własnych odwołań, to emocjonalne lamentacje,wywołujące efekt negatywny. Brak dystansu do własnej sprawy źle wróży takiemu odwołaniu.

Po trzecie odwołanie samodzielne nie musi odpowiadać kanonom sztuki adwokackiej. Dla Ciebie wystarczy - art.427 par.1 kpk - „ (...) wskazać zaskarżone rozstrzygnięcie lub ustalenie,a także podać,czego się domaga ”

Po czwarte wymóg taktyczny. Każde zażalenie trafia do organu kontrolującego za pośrednictwem policji,która przeprowadziła detencję. Opisując mankamenty/meandry/szczegóły/błędy zatrzymania w zażaleniu - składanym za pośrednictwem policji - **alertujesz funkcjonariuszy.**

W ten sposób będą oni znać kierunek ewentualnego przesłuchania,mając czas/sposobność, aby << dostosować/przygotować >> zeznania. Nie oznacza to wszechobecnej nieuczciwości/kombinatorstwa.

Przeciwnie większość policjantów sprawuje swe obowiązki z zaangażowaniem i rzetelnością. Ale co jeśli to Ty będziesz miał pecha i trafisz na innych ?

6.Czy rezygnując z opisanie mankamentów/meandrow/szczegolow/blędow zatrzymania nie pozbawiam się argumentów ?

Nie!

Składając jakiegokolwiek – nawet lakoniczne – zażalenie uruchamiasz pewien proces. Natomiast zawsze na etapie późniejszym owe << niedoskonałości >> można opisać **dotatkowym piśmie** skierowanym bezpośrednio do sądu. Bezpośrednio do sądu (bez pośrednictwa policji). W ten sposób funkcjonariusze nie będą wiedzieli,co stanowi in concreto przedmiot Twego zarzutu.

7.Jak sąd rozpoznaje zażalenie ?

Na posiedzeniu jawnym dla stron

8.Jak ogólnie wygląda rozpoznanie zażalenia sądowego ?

Nie ma tutaj utartej praktyki. Jeden trend – niewłaściwy - ogranicza się do wydania rozstrzygnięcia w oparciu o materiał sprawy, czyli protokół zatrzymania,zażalenie oraz inne dokumenty w aktach.

Drugi trend – prawidłowy – to dodatkowo przesłuchanie uczestników zdarzenia, zwłaszcza policjantów dokonujących detencji. W tej wersji może to oznaczać kilka terminów, a więc potrwać kilka miesięcy.

9.Czy o terminie posiedzenia zażaleniowego w sądzie zostaną zawiadomiony ?

Tak !

10.Czy o terminie rozpoznania zażalenia do Prokuratury zostaną zawiadomiony ?

Nie,tutaj nie ma posiedzenia.

Technicznie prokurator robi to sam w zaciszu własnego gabinetu.

11.Ile trwać może zatrzymanie ?

Maksymalnie **do 72 godzin**,

czyli **do 48h** dla prokuratora i policji + **do 24h** dla sądu.

12.Jak rozkładają się bloki czasowe detencji ?

Prokurator ma **do 48 godzin** na podjecie decyzji:

zwolnić zatrzymanego albo skierować do sądu wniosek aresztowy. W tym drugim wypadku sąd będzie miał **do 24 godzin** – od momentu wpłynięcia wniosku - na wydanie postanowienia w przedmiocie aresztu.

13.Czy te bloki czasowe są << transferowalne >> ?

Nie ! < << Bonusy czasowe >> są niedopuszczalne.

Jeśli wniosek aresztowy zostanie złożony przez prokuratora po 40 godzinach od zatrzymania, to teoretycznie << zaoszczędzonych 8 godzin >> sąd nie dostaje. W tym ujęciu sąd będzie miał nadal do 24h i ani sekundy dłużej.

14.Kto jeszcze posiada kompetencje do zatrzymania ?

Na podstawie art. 312 kpk oraz art.23 ust.1 pkt 3 ustawy o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu – **Funkcjonariusz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego**. „Uprawnienia Policji przysługują także: organom (...) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego (...)”. Na podstawie art.312 kpk oraz art.14 ust.1 pkt 3 ustawy o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym – **Funkcjonariusz Centralnego Biura Antykorupcyjnego**. „Uprawnienia Policji przysługują także: organom (...) Centralnego Biura Antykorupcyjnego (...)”.

Na podstawie art.312 kpk oraz art.11 ust.1 pkt 5 ustawy o Straży Granicznej - **Funkcjonariusz Straży Granicznej**. „Uprawnienia Policji przysługują także: organom Straży Granicznej(...)”.

Na podstawie art. 312 kpk oraz art. 72 ust. 1 pkt 1 ustawy o Służbie celnej – Funkcjonariusz Służby Celnej. „Funkcjonariusz, w celu realizacji zadań, (...) ma prawo: zatrzymywania (...) osób (...)”

Na podstawie art. 664 kpk oraz art. 4, 17 i 18 ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych – **Żandarmeria Wojskowa**. „Prawo zatrzymania osoby podejrzanej podlegającej właściwości sądów wojskowych przysługuje, w warunkach określonych w art. 244, także przełożonemu wojskowemu i wojskowym organom porządkowym.”

Na podstawie art. 115 ust. 3 pkt 2 ustawy Prawo lotnicze – **dowódca statku powietrznego**. „Dowódca ma prawo decydować, z zastrzeżeniem ust. 4a, o: zatrzymaniu osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa na statku powietrznym albo osoby zagrażającej w inny sposób bezpieczeństwu lotu lub porządkowi na pokładzie statku powietrznego, do czasu przekazania jej właściwym organom.”

Na podstawie art. 68 par 1 Kodeksu morskiego – **dowódca statku morskiego**. „Kapitan może w czasie podróży zatrzymać w osobnym pomieszczeniu osobę, której zachowanie się na statku zagraża bezpieczeństwu statku, ludzi lub mienia. Zatrzymanie może trwać najdłużej do czasu przybycia statku do najbliższego portu polskiego albo do portu państwa, którego obywatelem jest osoba zatrzymana.”

Na podstawie art. 108 ust. 5 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody – **Funkcjonariusz Straży Parku**. „Funkcjonariusz Straży Parku przy wykonywaniu zadań, o których mowa w ust. 1, ma prawo do: zatrzymywania i przekazywania Policji lub innym właściwym organom osób w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa lub wykroczenia.”

Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o Biurze Ochrony Rządu – **Funkcjonariusz Biura Ochrony Rządu**. „Funkcjonariusz, wykonując zadania, o których mowa w art. 2 ust. 1, ma prawo: zatrzymywać osoby stwarzające w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz dla mienia, a także osoby w sposób rażąco naruszające porządek publiczny”

Na podstawie art. 11a. ust. 1 pkt 2 ustawy o kontroli skarbowej – **Inspektor Kontroli Skarbowej**. „Inspektorzy i pracownicy mają prawo do: zatrzymywania i przeszukiwania osób oraz przeszukiwania pomieszczeń, bagażu i ładunku w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu karnego skarbowego”.

15. Do kogo reguły zatrzymania nie mają zastosowania ?

Do wszelkiego rodzaju służb ochroniarskich. Choć wedle art. 36 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie osób i mienia, mają one uprawnienie do „ ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla chronionego mienia, w celu niezwłocznego oddania tych osób Policji ”

Poza tym do określonego art. 243 par. 1 kpk ujęcia na gorącym uczynku. To może bowiem dokonać każdy. A więc osoba << świecka/nieumundurowa >>, zwykły obywatel, który pochwycił złoczyńcę (np. złodzieja kradnącego jajka z kurnika, weka z piwnicy)..

16. Jaki akt prawny reguluje bezpośrednio przesłanki zatrzymania ?

Kodeks postępowania karnego,

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ustawa o cudzoziemcach,

Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

Ustawa o Straży Granicznej

Ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Źródło i aktualizacje: przebindowski.pl

Maciej Przebindowski,

kwerenda Bartosz Chojnacki